

[Bernhard Baunsgaard]

nelle, måske ligefrem for den typiske unge kriminelle: den unge med tilpasningsvanskeligheder, simpelt hen fordi omgivelserne ikke har givet vedkommende en ærlig chance. Det var det miljø, som Bent Haller så træffende beskrev i sine bøger, hvoraf »Katamaranen« jo gav anledning til meget postyr for 1½ år siden og efter min opfattelse ligefrem anledning til overgreb fra visse myndigheders side. Sådan er det nok.

Ministerens ord om, at kriminaliteten har sammenhæng med mange andre ting, peger jo i samme retning. Det er familien, det er omgivelserne i almindelighed, og det er ungdomsarbejdsløsheden. Der er grund til at understrege netop det sidste, kriminalitetens forbindelse med arbejdsledigheden, for det meget betænkelige, det, der er karakteristisk ved den nuværende arbejdsløshed, den, vi er plaget af fra midten af 1970'erne og frem til engang – desværre vel – i 1980'erne, det er jo, at den i så høj grad rammer de unge i modsætning til den arbejdsløshed, vi kendte i 1930'erne, hvor det især var de ældre, der blev ramt. Når jeg siger, at vores arbejdsløshed, 1970'ernes arbejdsløshed, er så meget farligere, så er det, fordi den rammer grupper, der endnu ikke har fået dannet sig faste normer. Det er klart, at en ældre, der har fået dannet sig faste normer, bedre kan klare sig i en arbejdsløshedsperiode.

Jeg ville ønske, at vi også, jeg havde nær sagt så initiativer fra regeringens side, der angreb netop ungdomsarbejdsløsheden. Der har været talt meget om den. Foreløbig har der været gjort forfærdende lidt. Jeg er ikke sikker på, at de regler, som vi vedtager nu her i løbet af den kommende uge, om forhøjelse af mindstebetalingen for 18-årige, ikke er med til, når de står alene, at cementere ungdomsarbejdsløsheden, for det er de unge, der bliver afskediget, så snart de skal have mindstelønnen. Men forhåbentlig kommer regeringen med et udspil, så vi kan få taget fat på den side af omgivelserne, som utvivlsomt fremmer kriminaliteten blandt de unge.

Så er der vel også grund til at prøve at sætte dette spørgsmål ind i en slags udviklingsrække. I begyndelsen af 1970'erne gik vi i meget høj grad væk fra de tidsbestemte straffe. Det var et brud på den politik, vi førte i 1960'erne. Nu er vi kommet væk fra det, og der er formentlig ingen tvivl om, at det næste, vi må tage fat på, det er, at vi går ind

i en virkelig kulegravning og en virkelig tilbundsående undersøgelse af, hvad vi kan gøre for at rydde op i visse af de omstændigheder, der fremmer ikke mindst ungdomskriminaliteten.

Dér ved vi jo, at der allerede i adskillige kommuner foregår forsøg på at gribe ind over for denne ungdomsarbejdsløshed. Der har været nævnt forsøgene i Gladsaxe, men der er jo også grund til at pege på, at man andre steder, f. eks. i Københavns kommune, sætter ind på andre fronter, i hvert fald på et enkelt punkt, nemlig det, man kunne kalde en aktiv, opsøgende indgriben, ikke med at forfølge de unge, men ved at lade folk bosætte sig midt i det miljø, der er betændt. Vi ved jo, at det ofte knyttes netop til bomiljøet. Så vidt jeg ved, kan man i visse af vore provinsbyer ligefrem udpege de boligkarreer, hvorfra mange af de unge kriminelle kommer. Dér har København i hvert fald gjort et vellykket forsøg ved at lade en socialarbejder bosætte sig i området og prøve at vejlede de unge og de ældre, og med godt held.

Men andre af forsøgene trænger nok til at blive retledt. Det er ikke nok, som vi undertiden ser det fremstillet, at man stiller lokaler til rådighed for disse unge rockergrupper, og hvad det er for nogen. Det klarer det bestemt ikke. Hvis jeg ikke bliver stoppet af formanden forinden, så kan jeg vel citere, hvad der ville være typisk af bemærkninger for en sådan rockergruppe. Det vil nok være omtrent dette: lad os få nogle kællinger og så slippe for pædagogerne. Men det klarer jo ikke sagen, for disse unge, der holder sammen, vil jo opmuntre hinanden til at fortsætte med at være på kant med samfundet. Det, der må gøres, er at forsøge på at splitte grupperne ved at få de enkelte medlemmer til at interessere sig for andre ting. Det var vist også det, fru Mimi Jakobsen var inde på.

Jeg ville ønske, at der kom det ud af debatten her, netop fordi jeg tror, at vi står foran et arbejde med at gå ind i en aktiv indgriben mod de omstændigheder, der medfører ungdomskriminalitet, at det kunne lykkes at overtale justitsministeriet til at give os et godt oplæg til en diskussion ved at samle de erfaringer, der gøres forskellige steder i landets kommuner. Jeg ville da gerne spørge ministeren, om ikke hun ville tage initiativet til, at vi fik en sådan samling af erfaringerne rundt om i kommunerne, så vi kunne få et godt